

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ПРАВА
НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
У ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка
(протокол №2 від 31.08.2020 р.;
зі змінами (протокол №13 від 30.06.2021 р.;
№ 6 від 28.11.2022 р., №4 від 11.12.2023;
№11 від 31.03.2025,
уведено в дію наказом №51-ун
від 01.04.2025 р.).

Голова вченої ради,
ректор Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка

_____ проф. Соболев Є.Ю.
01 квітня 2025 року

Положення про порядок реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: ІВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. – 24 с.

УКЛАДАЧІ:

Нікітіна О.О., проректор із науково-педагогічної роботи, канд. пед. наук, доцент;

Харченко С.П., завідувач навчально-методичним відділом, канд. філос. наук, доцент

Плющ В.М., заступник завідувача навчально-методичного відділу, д.пед.н, професор

Розроблено на заміну Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральнотукаїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (протокол № 3 засідання вченої ради від 25 листопада 2019 р.)

Відповідальний за випуск: Нікітіна О.О., проректор із науково-педагогічної роботи, канд. пед. наук, доцент.

Друкується за рішенням вченої ради
Центральнотукаїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 2 від 31 серпня 2020 року, №13 від
30 червня 2021 року; № 6 від 28 листопада 2022
року; №4 від 11 грудня 2023; №11 від 31.03.2025,
уведено в дію наказом №51-ун від 01.04.2025 р.).

© ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (далі – Університет), та Положення про освітньо-професійні програми Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка з метою забезпечення права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін і формування індивідуальних освітніх траєкторій.

1.2. Положення ґрунтується на засадах студентоцентрованого підходу і вільного творчого навчання, що гарантує здобувачам освіти побудову індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням власного потенціалу, особистісного росту та своїх професійних інтересів.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, форм і строку здобуття освіти, освітніх компонентів. Індивідуальна освітня траєкторія формується здобувачем вищої освіти з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті може бути реалізована через індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти – документ, що визначає послідовність, форму та терміни засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми для реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії; його розробляє заклад вищої освіти у взаємодії зі здобувачем освіти.

Індивідуальний навчальний план формується з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів, освітньої політики закладу вищої освіти та результатів особистого вибору здобувачем вибіркового освітніх компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим до виконання здобувачем вищої освіти.

Вибіркова дисципліна – дисципліна, яка пропонується кафедрами університету для здійснення індивідуального вибору студента з метою формування його індивідуальної освітньої траєкторії, надання можливості для поглибленої підготовки за освітніми програмами, для більш повного задоволення культурно-освітніх і професійно-кваліфікаційних запитів особи, врахування регіональних особливостей, ефективнішого використання можливостей закладу освіти тощо, сприяють академічній мобільності студента

Каталог вибіркового навчальних дисциплін – уніфікований перелік навчальних дисциплін для вільного вибору здобувачами освіти Університету за певним рівнем вищої освіти, який щороку оновлюється.

1.4. Цим Положенням визначається процедура формування переліку, обрання та вивчення здобувачами вищої освіти Університету вибірових навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, здійснення контролю за результатами навчання за обраними дисциплінами, із використанням можливостей АСУ МКР..

1.5. Дія цього Положення поширюється на здобувачів освіти, які навчаються за освітніми програмами та навчальними планами першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, укладеними з урахуванням законодавства про освіту та затверджених рішеннями вченої ради університету.

1.6. Загальне керівництво над впровадженням та реалізацією цього Положення покладається на навчально-методичний відділ Університету.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН/ СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ/НАВЧАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ

2.1. Формування здобувачем освіти вибіркової частини навчального плану

2.1.1 Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – нормативної та вибіркової.

2.1.2 Здобувач обирає дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проєкти відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів вільного вибору здобувача для конкретного семестру. В обсязі це становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС для відповідного рівня вищої освіти.

2.1.3 Вибіркова частина навчального плану внесена для індивідуалізації навчання і задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувача освіти, ефективного використання можливостей і традицій Університету, регіональних потреб тощо.

Вибір здобувачем освіти навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- поглибити професійні знання в межах обраної спеціальності (спеціалізації, освітньої програми) та здобути додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності, у тому числі зі здобуттям професійної кваліфікації (якщо це передбачено освітньою програмою);

- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах споріднених спеціальностей і галузі знань;

- ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань та розширити або поглибити знання за загальними компетентностями;

- сформувати та реалізувати свою індивідуальну освітню траєкторію.

2.1.4 Здобувачам освіти пропонується **два каталоги** вибірових дисциплін (додаток 7):

– каталог ОК (навчальних проєктів/сертифікатних програм) загальної підготовки (**каталог 1**).

– каталог професійно-орієнтованих ОК (навчальних проєктів)/сертифікатних програм) (**каталог 2**), у межах якого виділено підкаталоги.

Відповідно до навчальних планів це складає:

– на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти 60 кредитів ЄКТС (термін навчання – 3 р. 10 міс.), 30 кредитів ЄКТС (термін навчання – 1 р. 10 міс.), 45 кредитів ЄКТС (термін навчання – 2 р. 10 міс.); обсяг кожного вибірового компонента складає 3 кредити ЄКТС: з них аудиторне навантаження складає 34 години (20 годин лекційних і 14 годин практичних) і 56 годин самостійної роботи);

– на другому (магістерському) рівні вищої освіти: 22,5 кредити ЄКТС (термін навчання – 1 р. 4 міс.), 30 кредитів ЄКТС (термін навчання – 1 р. 10 міс.); обсяг кожного вибірового компонента складає 4,5 кредитів ЄКТС (1,4 р.) (30 годин лекційних і 20 годин практичних) і 85 годин самостійної роботи); 5 кредитів ЄКТС (1,10 р.) (30 годин лекційних і 20 годин практичних) і 100 годин самостійної роботи);

– на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти: 10,5 кредитів ЄКТС; обсяг кожного вибірового компонента складає 4,5 кредити ЄКТС: з них аудиторне навантаження складає 46 годин (28 годин лекційних і 18 годин практичних) і 89 годин самостійної роботи.

2.1.5 Здобувачі освіти можуть обирати як окремі дисципліни, навчальні проєкти так і сертифікатні програми – блоки дисциплін. Успішне опанування сертифікатних програм посвідчується сертифікатом (Положення про сертифікатні програми Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка).

2.1.6 Навчальні плани передбачають вибірові дисципліни без уточнення назви, але з визначеними кредитами ЄКТС, співвідношенням годин на самостійну та аудиторну роботу, що надасть можливість здобувачам освіти обирати навчальні дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проєкти з пропозиції інших освітніх програм Університету.

Обсяги вибірових дисциплін, /сертифікатних програм/навчальних проєктів, кількість кредитів, форми контролю в семестрі визначаються навчальним планом спеціальності (додаток 2(2а/2б)).

2.2. Формування каталогу вибірових компонентів навчального плану

2.2.1 Формування каталогу вибірових компонентів здійснює робоча група на кожному факультеті, склад якої затверджується розпорядженням декана факультету.

Розпорядження про створення робочих груп та призначення їх голів видається не пізніше **30 серпня** кожного навчального року. До складу робочих груп мають входити завідувачі випускових кафедр факультету, гаранті освітніх програм та представники органів студентського самоврядування.

Голову робочої групи обирають її члени на першому засіданні.

2.2.2 При формуванні каталогу вибірових компонентів враховуються:

- рекомендації роботодавців, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників кафедри;
- стратегія розвитку освітньої галузі, національної економіки;
- стратегія розвитку університету;
- розвиток технологій, що формуються на стику різних предметних галузей;
- відгуки випускників Університету щодо відповідності дисципліни потребам виробничої сфери;
- рейтингові списки вибірових навчальних дисциплін попередніх років.

2.2.3 Викладання вибірових компонентів забезпечують науково-педагогічні працівники з урахуванням відповідності їх освітньої та/або професійної кваліфікації (пп. 37; 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності), кожен з яких має свої практики застосування знань і вмінь та унікальний досвід. Викладач, який забезпечуватиме викладання вибірової дисципліни, повинен відповідати п.37 та мати не менше 4 показників досягнень у професійній діяльності, які зараховуються за останні 5 років відповідно до п.38 Ліцензійних вимог.

2.2.4 Для формування робочою групою факультету переліку вибірових компонентів **до 30 жовтня** (до **1 червня** для студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти) наступного навчального року кафедри подають декану факультету схвалений на їх засіданні перелік.

2.2.4.1 Перелік вибірових навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, розроблений кафедрами і які відповідають профілю кафедри, формується окремо за кожним рівнем вищої освіти.

2.2.4.2 Обмеження до формування вибірових каталогів.

До переліку вибірових навчальних дисциплін відповідної освітньої програми не можуть пропонуватись дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами.

2.2.4.3 До каталогу 1 ОК загальної підготовки заборонено включати дисципліни професійної і практичної підготовки, які спрямовані на реалізацію мети конкретної ОП, на якій навчаються студенти.

2.2.4.4 Вибіркові дисципліни каталогу 1 ОК загальної підготовки плануються:

на бакалаврських програмах – по 1 дисципліні в кожному семестрі, з III по VI;

на магістерських програмах – 1 дисципліна у III семестрі;

2.2.4.5 Вибіркові дисципліни професійної і практичної підготовки каталогу 2 спрямовані на реалізацію основного професійного фокусу ОП. Вибіркові дисципліни цієї групи плануються:

на бакалаврських програмах – по 3 дисципліні з III по VI семестрах, по 2 дисципліни у VII-VIII семестрах;

на магістерських програмах – по 2 дисципліни у II-III семестрах.

2.2.4.6 Кафедрам рекомендується здійснювати регулярний перегляд на предмет актуальності й доцільності вибірових дисциплін, передусім тих, які не користуються популярністю серед студентів.

Кафедри й гаранті ОП, визначаючи необхідні обсяги вибірових дисциплін професійної і практичної підготовки, мають виходити з розуміння того, що досягнення програмних результатів навчання, визначених в ОП, здійснюється лише обов'язковими (нормативними) ОК.

2.2.4.7 Дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проекти, які вивчалися студентами під час навчання за освітнім рівнем бакалавра, не можуть пропонуватись здобувачам освітнім рівнем магістра.

2.2.5 Визначені робочою групою вибірові навчальні дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проекти рекомендуються вчентій раді факультету.

2.2.6 Персональну відповідальність за відповідність викладача вибіровому компонента навчального плану несе завідувач відповідної кафедри.

2.2.7 Для кожної навчальної дисципліни/сертифікатної програми/навчального проекту вільного вибору на підставі навчального плану викладачі складають робочу програму та силабус, який схвалює кафедра, затверджує завідувач кафедри (*додаток 4*).

2.2.8 Перелік вибірових навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проектів, рекомендованих вченою радою факультету, виноситься на затвердження вченої ради університету за поданням навчально-методичного відділу:

- серпні – для здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти;

- грудні – для здобувачів освіти першого (бакалаврського), 2 курсу другого (магістерського) рівня, третього (освітньо-наукового) рівня.

2.2.9 Каталог вибірових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проектів навчально-методичний відділ оприлюднює на сайті Університету не пізніше п'яти робочих днів з прийняття рішення вченою радою університету (*додаток 5-7*).

2.2.10 Деканати факультетів подають до навчально-методичного відділу перелік вибірових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проектів згідно встановленої форми (*додаток 5-7*) в паперовому (за підписом голови вченої ради факультету) та електронному вигляді:

- до 20 червня (для наступного навчального року) – для здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти;

- до 1 грудня – для здобувачів першого (бакалаврського), 2 курсу другого (магістерського) рівня, третього (освітньо-наукового) рівня всіх інших курсів і рівнів освіти.

2.2.11 Каталог вибірових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проектів щорічно переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог й у терміни, вказані у п. 2.2.8.

2.3. Здійснення здобувачами освіти вибору навчальних дисциплін

2.3.1 Реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію, здобувач має право обирати дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проєкти з усього каталогу вибіркових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів відповідного рівня вищої освіти.

2.3.2 Здобувач зобов'язаний здійснити вибір в установлені терміни для формування індивідуального навчального плану.

2.3.3 У випадку нездійснення вибору:

- без поважних причин – здобувач вважається таким, що не виконав індивідуальний навчальний план і підлягає відрахуванню з університету;

- з поважних причин – здобувачу повторно надається право здійснити вибір.

2.3.4 Терміни проведення процедури вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування контингенту студентів у групах і потоках для планування навчального навантаження науково-педагогічних працівників), його методичного і кадрового забезпечення.

2.3.5 Здобувачі реалізують своє право вибору навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів двічі на рік:

- жовтень – для здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти (на 2 семестр) денної форми навчання;

- квітень – для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання;

- квітень – для здобувачів другого (магістерського) (на 3 семестр) та третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної форми навчання;

- травень – для здобувачів освіти всіх рівнів заочної форми навчання.

2.3.6 Процедура вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів включає наступні етапи (додаток 3).

Підготовчий етап – здійснити авторизацію користувача «Студент» на Порталі ЦДУ, за допомогою реєстраційного номера облікової картки платника податків (РНОКПП) через корпоративну пошту здобувача.

Заходи цього етапу організовуються деканатами факультетів, інформаційним відділом.

Перший етап – ознайомлення здобувачів освіти із порядком, термінами й особливостями реєстрації для вивчення вибіркових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів в університеті, а також із профілями вибіркових дисциплін. За необхідності здобувачам надаються консультації щодо авторизації на порталі ЦДУ.

Заходи цього етапу організовуються навчально-методичним відділом, інформаційним відділом та кафедрами факультетів:

- до 30 жовтня – для здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти (заочна форма навчання протягом настановної сесії);

– Квітень – здобувачів денної форми навчання (перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень (1,4 р. (2024 рік набору), 1,10 р.), для третього (освітньо-наукового) рівня;

– перший тиждень літньої сесії – для здобувачів заочної форми навчання.

Другий етап – вільний вибір здобувачами дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів із запропонованих каталогів на сайті Університету, у відповідності до рівня вищої освіти та з урахуванням співвідношення дисциплін загальної підготовки та професійно-орієнтованих дисциплін, визначених у п.4.3.3 (додаток 2(2а/2б)).

Вибір дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів здійснюється в системі АСУ МКР, а саме в її портальній частині (Портал ЦДУ) на вкладці «Запис із каталогу». Здобувачу будуть доступні каталоги: **Каталог 1** та/або **Каталог 2** (п. 2.1.4), де він повинен обрати потрібну кількість дисциплін відповідно до навчального плану, а також декілька альтернативних дисциплін. Дисципліни потрібно обирати у порядку пріоритетності від найбільш пріоритетної до менш пріоритетної.

Після того як здобувач сформує список дисциплін, він має підтвердити свій вибір натисканням кнопки «Зберегти».

Надалі здобувач у своєму кабінеті буде бачити створений ним перелік вибіркових дисциплін і матиме змогу внести зміни до цього списку у визначений термін, що не перевищує 10 робочих днів.

Редагування списку вибіркових дисциплін здійснюється шляхом натискання кнопки «Видалити» та проведення повторного вибору із підтвердженням.

Заходи другого етапу організовуються навчально-методичним відділом та інформаційним відділом разом з деканатами факультетів.

Тривалість етапу не може перевищувати 10 робочих днів.

Третій етап – опрацювання реєстраційних заяв здобувачів навчально-методичним відділом та деканатами факультетів і попереднє формування груп на вивчення вибіркових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів.

Тривалість етапу не перевищує п'яти робочих днів.

Четвертий етап – здобувачам, вибір яких не може бути задоволений, повідомляється про відмову (із зазначенням причин) і пропонується зробити вибір із дисциплін, із яких сформовані групи/потоки.

Тривалість етапу не перевищує п'яти робочих днів.

П'ятий етап – остаточне опрацювання навчально-методичним відділом, деканатами факультетів результатів вибору здобувачами вибіркових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, формування груп та потоків.

Деканат факультету приймає рішення щодо здобувачів, які не скористались правом вільного вибору (п. 2.3.3).

Тривалість етапу не перевищує п'яти робочих днів.

Вибір здобувача остаточно підтверджується власноруч підписаною заявою на ім'я декана факультету (у разі виявлених технічних проблем) (додаток 1).

2.4. Вибрані дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проєкти включаються до індивідуального навчального плану здобувача освіти.

Відмова здобувача виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, що тягне за собою академічну заборгованість.

2.5. Зміна здобувачем з об'єктивних причин свого вибору після його затвердження можлива лише за дозволом ректора до початку навчального семестру.

Унесені зміни не мають порушувати встановлені в Університеті вимоги щодо мінімальної чисельності здобувачів при формування груп на вивчення вибіркового дисциплін.

Зміни, внесені до індивідуального навчального плану здобувача освіти, затверджуються деканом факультету.

2.6. Координація роботи щодо вибору дисциплін покладається на деканати факультетів, кураторів академічних груп.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ

3.1. Університет несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, які обрані здобувачами освіти.

3.2. Формування потоків і груп щодо вивчення вибіркового дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів на підставі заяв здобувачів здійснюється навчально-методичним відділом (додаток 3).

3.3. Перелік обраних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів вноситься до робочого навчального плану спеціальностей як додаток і визначає навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року.

3.4. Розклади занять для вивчення вибіркового дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів формуються навчально-методичним відділом за допомогою АСУ відповідно до навчальних планів спеціальностей, графіка освітнього процесу.

3.5. Інформація про вибіркові компоненти розміщується на офіційному сайті Університету:

– каталоги вибіркового дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, затверджені вченою радою Університету;

– список викладачів, які викладатимуть вибіркові дисципліни/сертифікатні програми/навчальні проєкти; результати їхнього вивчення, методи навчання;

– мінімальну кількість осіб, що можуть вивчати кожну з навчальних дисциплін сертифікатних програм/навчальних проєктів, за якими проводиться вибір.

3.6. Заяви здобувачів, з підсумками вільного вибору, розпорядження про формування груп зберігаються упродовж усього терміну навчання здобувача освіти за відповідним освітнім рівнем в деканаті факультету.

3.7. У випадку поновлення, переведення, допуску до занять після завершення академічної відпустки здобувача можливе перезарахування вибіркового дисциплін сертифікатних програм/навчальних проєктів за рахунок фактично вивчених дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, що не дублюють зміст обов'язкових (із циклу вільного вибору) на обраній освітній програмі.

Реалізувати право вибору навчальних дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів такі студенти можуть упродовж двох-трьох тижнів від початку навчального семестру з урахуванням результатів вибору студентів, які навчаються за цією освітньою програмою та обмежень, що встановлені цим Положенням.

3.8. Здобувач ліквідовує академічну неуспішність з обраної дисципліни/сертифікатної програми/навчального проєкту у звичайному порядку.

4. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЦИКЛУ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ЦДУ ІМ. В. ВИННИЧЕНКА

4.1 Змішана модель, у межах якої передбачається поєднання підходів:

4.1.1 Вибір дисциплін із переліку (каталог 1, каталог 2) курсів із урахуванням власних потреб та інтересів майбутньої діяльності.

4.1.2 Вибір навчального проєкту із переліку (каталог 1, каталог 2) курсів із урахуванням власних потреб та інтересів майбутньої діяльності.

Проєкт (від лат. *projectus*, «кинутий вперед», «випнутий», «що стирчить») визначається як спеціально організована діяльність (сукупність дій) або задача, яка має конкретну мету, обмежена у часі та спрямована на вирішення проблеми чи досягнення певного результату. За предметно-змістовими напрямками кафедра може пропонувати монопроєкти (в рамках однієї предметної галузі) та міжпредметні проєкти, а за домінантою в проєкті діяльності – дослідницькі; інформаційні; творчі; практичні; ознайомчо-орієнтовані тощо.

4.1.3 Вибір сертифікатної програми (СП) (каталог 1) – фіксованого блоку дисциплін, що визначають загальну підготовку студента для удосконалення та розвитку загальних компетентностей, необхідних для поглиблення спеціальних компетентностей та **soft skills**.

4.1.4 Вибір сертифікатної програми (СП) (каталог 2) – фіксованого блоку дисциплін, що визначають спеціалізовану підготовку студента та дають можливість отримати поглиблені знання і здобути ефективні практичні навички в межах спеціальності.

4.1.5 Вибір сертифікатної програми (СП) (каталог 2) за іншою спеціальністю у межах галузі. Необхідною умовою такого вибору є погодження декана факультету, на якому навчається здобувач, та декана факультету, на якому викладається обрана СП.

4.1.6 Вибір навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації студентом права на академічну мобільність (відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДУ ім. В. Винниченка та Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в ЦДУ ім. В. Винниченка).

4.2. Формування каталогів вибірових освітніх компонентів:

4.2.1 ОК/ навчальні проєкти загальної підготовки (каталог 1) передбачають удосконалення та розвиток загальних компетентностей, необхідних для поглиблення спеціальних компетентностей та **soft skills**, у т.ч. визначених стандартами вищої освіти: мовно-комунікативна; інформаційно-цифрова; емоційно-етична; інклюзивна; здоров'язбережувальна; проєктувальна; організаційна; прогностична; інноваційна; оцінювально-аналітична; рефлексивна; здатність до навчання впродовж життя;

4.2.2 Професійно-орієнтовані ОК/ навчальні проєкти (каталог 2) забезпечують більш повне задоволення освітніх та кваліфікаційних запитів здобувачів освіти та сприяють поглибленню спеціальних компетентностей. **Перелік спеціальних компетентностей визначено стандартом та /або ОП.**

ОК, що пропонуються на вибір у межах каталогів 1 та 2, є унікальними та відрізняються тематичними й методологічними підходами до їх вивчення.

4.3. Обсяги освітніх компонентів для вільного вибору:

4.3.1 Варіативний підхід для здобувачів освіти:

- першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 3 кредити ЄКТС (5 кредитів ЄКТС для здобувачів 2022 року).
- другого (магістерського) рівня вищої освіти (1 рік 4 міс.) – 4,5 кредити, (1 рік 10 міс. – 5 кредитів);
- третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – 3,5 кредити.

4.4. Обов'язкові вимоги:

4.4.1. Частка вибірових компонентів за циклами підготовки складає:

Для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти:

– 20% – ОК загальної підготовки та/або будь-які ОК з інших спеціальностей, освітніх програм чи інших рівнів вищої освіти ЦДУ ім. В. Винниченка / інших ЗВО за програмами зовнішньої чи внутрішньої академічної мобільності;

– 80% – професійно-орієнтовані вибірові ОК/навчальні проєкти/сертифікатні програми за спеціальністю або іншою спеціальністю у межах галузі.

4.4.2. Наповнюваність групи для вивчення вибірових освітніх компонентів – не менше 15 студентів та не більше 90 студентів.

4.4.3. Навчальні групи для вивчення вибірових дисциплін/навчальних проєктів/сертифікатних програм, пов'язаних із вивченням іноземної мови, використанням комп'ютерних класів, спеціальних лабораторій тощо, формуються за умови наявності не менше 12 студентів.

Обмеження, передбачені пунктами 4.4.2 та 4.4.3, не поширюються на ті випадки, коли певну навчальну дисципліну **Каталогу 2** обрали всі здобувачі, які навчаються за відповідною освітньою програмою або порушення встановленого обмеження не призводить до перевищення максимального навчального навантаження науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. Рішення про формування груп для вивчення вибіркового освітнього компонента приймається в установленому порядку.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення вводиться в дію наказом ректора за рішенням вченої ради Університету.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

5.3. Установити, що Модель формування циклу вибіркового дисциплін в освітніх програмах ЦДУ ім. В. Винниченка (Розділ 4) вступає у дію з 01 січня 2025 року*.

5.4. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на деканати факультетів, завідувачів випускових кафедр, навчально-методичний відділ університету.

**для здобувачів освіти, які вступили на навчання до 01.09.2023 року, норми Розділу 4 діють відповідно до редакції Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: ІВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022.*

ЗРАЗОК
заяви здобувача освіти на включення до індивідуального плану
дисциплін вільного вибору

Декану факультету

студента _____ курсу _____ групи
_____ форми навчання
_____ основи навчання

спеціальності _____

освітня програма _____

(П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на _____
семестр 202 /202 навчального року дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

(дата)

(підпис)

Узгоджено: Завідувач кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

Куратор _____
(підпис) (ПІБ)

РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІН ПО СЕМЕСТРАХ

Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ДИСЦИПЛІНИ	Семестр							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>загальної підготовки</i>	-	-	3* кр.	3* кр.	3* кр.	3* кр.	-	-
<i>професійно-орієнтовані</i>	-	-	9 кр.	9 кр.	9 кр.	9 кр.	6* кр.	6* кр.

*У межах кредитів здобувач освіти може обирати як окремі ОК, так і сертифікатні програми/навчальні проекти.

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти (1 рік 4 міс.)*

ДИСЦИПЛІНИ	Семестр			
	1	2	3	4
<i>загальної підготовки</i>	-	-	4,5 кр.	-
<i>професійно-орієнтовані</i>	-	9 кр.	9 кр.	

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти (1 рік 10 міс.)*

ДИСЦИПЛІНИ	Семестр			
	1	2	3	4
<i>загальної підготовки</i>	-	-	5 кр.	-
<i>професійно-орієнтовані</i>	-	15 кр.	10 кр.	

*У межах кредитів здобувач освіти може обирати як окремі ОК, так і сертифікатні програми/навчальні проекти;

* обсяг вибіркового освітнього циклу загальної підготовки складає 4,5/5 кредитів ЄКТС)

Для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ДИСЦИПЛІНИ	Семестр				
	1	2	3	4	5
<i>професійно-орієнтовані</i>	-	-	-	10,5 кр.	-

*У межах кредитів здобувач освіти може обирати як окремі ОК, так і сертифікатні програми.

Додаток 26

Розподіл дисциплін по семестрах (бакалаврат)

	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
3 р. 10 міс.	*		4	4	4	4	2	2
2 р. 10 міс.	*		2	2	3	*		
1 р. 10 міс.	*	3	4	3				
Розподіл дисциплін по семестрах (магістратура)								
1 р. 4 міс.	*	2	3	*				
1 р. 10 міс.	*	3	3	*				

Додаток 3

Процедура вибору здобувачами освіти вибірових дисциплін

Етапи	Алгоритм дій	Терміни***		Хто забезпечує
		1 курс другого РВО (2 і 3 семестр)*	перший РВО, другий РВО (3 семестр)**, третій РВО	
Підготовчий	1) Здійснення авторизації користувача «студент» на порталі ЦДУ за допомогою РНОКПП. У якості логіна використовувати корпоративну пошту;	Не пізніше двох тижнів з дати зарахування до складу студентів	Не пізніше двох тижнів з дати зарахування до складу студентів	- інформаційний відділ; - деканати факультетів;
1 етап	1) Ознайомлення студентів із порядком, термінами та особливостями реєстрації та умов формування груп для вивчення дисциплін вільного вибору; 2) Ознайомлення студентів із каталогами вибірових дисциплін	- жовтень/ настановча сесія (заочна форма)	- Квітень (для заочної форми на першому тижні літньої сесії)	- деканати факультетів контролюють; - куратори академічних груп; - випускові кафедри; - навчально-методичний відділ
2 етап	1-ша хвиля реєстрації Вільний вибір дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів здійснюється в системі АСУ МКР, а саме в її портальній частині (Портал ЦДУ) на вкладці «Запис із каталогу»	- до 10 листопада; (для заочної форми на настановчій сесії згідно графіка ОП)	- Квітень (для першого РВО) - квітень – (для 2 курсу другого та третього РВО); - на другому тижні літньої сесії - заочна форма (всі рівні)	- деканат факультету; - куратори академічних груп; - інформаційний відділ; - завідувач відділу аспірантури та докторантури; - сектор заочної та дистанційної освіти НМВ
3 етап	опрацювання реєстраційних заяв здобувачів навчально-методичним відділом та деканатами факультетів і попереднє формування груп на вивчення вибірових дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів.	- до 25 листопада (для заочної форми повідомити здобувачів не пізніше 5 робочих днів після вибору)	- Квітень (для першого РВО) - Квітень – (для 2 курсу другого та третього РВО); - на другому тижні літньої сесії - заочна форма (всі рівні)	- деканати факультетів; - інформаційний відділ; - завідувач відділу аспірантури та докторантури; - сектор заочної та дистанційної освіти НМВ

4 етап	2-га хвиля реєстрації здобувачам, вибір яких не може бути задоволений, повідомляється про відмову (із зазначенням причин) і пропонується зробити вибір із дисциплін, із яких сформовані групи/потоки.	- до 30 листопада	- Квітень (для першого РВО) - квітень – (для 2 курсу другого та третього РВО); - до завершення літньої сесії заочна форма (всі рівні)	- деканати факультетів; - НМВ; - інформаційний відділ; - завідувач відділу аспірантури та докторантури; - сектор заочної та дистанційної освіти НМВ
5 етап	остаточне опрацювання навчально-методичним відділом, деканатами факультетів результатів вибору здобувачами вибіркового дисциплін/сертифікатних програм/навчальних проєктів, формування груп та потоків.	- до 05 грудня	- до 10 травня (для першого РВО) - до 10 травня – (для 2 курсу другого та третього РВО); - до завершення літньої сесії заочна форма (всі рівні)	- деканати факультетів; - навчально-методичний відділ; - інформаційний відділ; - завідувач відділу аспірантури та докторантури;

* для набору здобувачів, які вступили після 2024 р.

** для здобувачів 2024 року вступу.

*** конкретні дати регулюються розпорядженням з урахуванням графіка ОП на навчальний рік

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл загальної чи фахової підготовки), вибіркового компонента</i>			
		<i>Web-посилання на навчальну дисципліну на веб-сайті університету</i>			
Галузь знань					
Спеціальність					
Освітня програма					
Рівень вищої освіти					
Форма навчання					
Курс					
Семестр					
Обсяг дисципліни		Кредити		Години	
		Лекційні			
		Практичні/семінарські			
		Лабораторні			
		Самостійна робота			
Семестровий контроль					

Викладач	<i>П.І.Б., науковий ступінь, посада, вчене звання</i>
Контактна інформація	<i>ел. адреса викладача</i>
Кафедра	
Факультет	
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<i>Про що курс? Що є його основним змістом? Що є найбільш важливим, цікавим, значущим, показовим, примітним? На які питання відповідає курс? Місце курсу серед інших в освітній програмі</i>
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<i>Метою курсу є...</i>
Компетентності	
Програмні результати (Чому можна навчитися)	<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i> - ; - ;
Зміст дисципліни	<i>Змістовий модуль 1. Перелік тем Змістовий модуль 2. Перелік тем</i>
Критерії оцінювання роботи студентів	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: як оцінюються завдання? Система нарахування балів. Як вираховується підсумковий бал; процедури перескладання прострочених завдань, тестів, робіт тощо або таких, за які студент отримав незадовільну оцінку</i>
Політика курсу	<i>Політика відвідування і подання виконання завдань. Які вимоги щодо роботи (активності) студента (на заняттях, самостійної роботи)? Вимоги викладача щодо окремих моментів організації навчання (до активності на заняттях, обсягу письмових робіт, кількості та якості презентацій тощо). Політика академічної доброчесності (зокрема, щодо самостійності виконання завдань, користування смартфоном тощо)</i>
Інформаційне забезпечення	<i>онлайн-ресурси, програмне забезпечення... http...</i>
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали</i>

Зразок опису дисципліни

Опис дисципліни	
Назва дисципліни	
Статус	
Рівень вищої освіти	
Курс, семестр	
Обсяг кредитів, годин (з них: лекційні/практичні)	
Підсумковий контроль	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Викладач: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання	
Анотація	
Попередня підготовка	
Зміст дисципліни	
Чому це цікаво/треба вивчати	
Компетентності	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Види навчальної діяльності	
Критерії оцінювання	

Вимоги до оформлення силабусу навчальної дисципліни

Додаток 5**СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА**

Рівень освіти – перший (бакалаврський/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Цикл загальної підготовки/Цикл професійної підготовки

Назва сертифікатної програми з посиланням на неї на сторінку кафедри	Обсяг (в кредитах)	Керівник	перелік освітніх компонентів	Результати навчання

Додаток 6**НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЄКТ**

Рівень освіти – перший (бакалаврський / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

Цикл загальної підготовки/Цикл професійної підготовки

Назва навчального проєкту з посиланням на нього на сторінку кафедри	Обсяг (в кредитах)	Керівник	Основні етапи реалізації проєкту	Результати навчання

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦДУ ім. В. Винниченка
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти *(цикл загальної підготовки)*

Назва ОК	Семестр (осінній/ весняний)	Кафедра, яка пропонує навчальну дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну	Розподіл аудиторного навантаження (к-сть лекцій, практичних)	ЗК і ПРН	Відповідність ліцензійним вимогам (п.37, 38)

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦДУ ім. В. Винниченка
другий (магістерський) рівень вищої освіти *(цикл загальної підготовки)*

Назва ОК	Семестр (осінній/ весняний)	Кафедра, яка пропонує навчальну дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну	Розподіл аудиторного навантаження (к-сть лекцій, практичних)	ЗК і ПРН	Відповідність ліцензійним вимогам (п.37, 38)

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦДУ ім. В. Винниченка
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти *(цикл професійної підготовки)*

Назва ОК	Семестр (осінній/ весняний)	Кафедра, яка пропонує навчальну дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну	Розподіл аудиторного навантаження (к-сть лекцій, практичних)	Для якої спеціальності пропонується	ФК і ПРН	Відповідність ліцензійним вимогам (п.37, 38)

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦДУ ім. В. Винниченка
другий (магістерський) рівень вищої освіти *(цикл професійної підготовки)*

Назва ОК	Семестр (осінній/ весняний)	Кафедра, яка пропонує навчальну дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну	Розподіл аудиторного навантаження (к-сть лекцій, практичних)	Для якої спеціальності пропонується	ФК і ПРН	Відповідність ліцензійним вимогам (п.37, 38)

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦДУ ім. В. Винниченка
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти *(цикл загальної/професійної підготовки)*

Назва ОК	Семестр (осінній/ весняний)	Кафедра, яка пропонує дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну	Методи викладання, які пропонуються (лекції, практики, командна робота, семінар, проєктна робота, проблемні заняття тощо)	Для якої спеціальності пропонується	ЗК, ФК і ПРН	Відповідність ліцензійним вимогам (п.37, 38)
----------	-----------------------------------	--	--	--	---	--------------	---

